

Az „Egyetértés” melléklete.

— 41-ik számához. —

Az 1880-ik évi államköltségvetés.

A képviselőház állandó pénzügyi bizottságának átalános jelentése az 1880. évi államköltségvetésről így hangzik:

A pénzügyi bizottság most már az állami költségvetés vizsgálataival a szorosan vett államháztartási előirányzatot nem kísérheti, mint több éven át, folytonosan a törli irónnal kezében, mert kiadásainak legnagyobb része oly szerződéses kötelezettségekből áll, másik része annyira szűkre lón szorítva, hogy azokból valamit törölni alig lehet. És így az 1880. évi előirányzatnál is a kiadások csaknem érintetlenül kerültek ki a bizottság bírálata alól. Törles alig fordult elő; lényegesebb változásokat az áthelyezések és a felmentések idéztek elő.

Ezekben épügy, mint a bevételek előirányzatában, főleg a költségvetés realitása érdekében — tett a bizottság lényegesebb változtatásokat; melyeknek egy részét — a fentebb — azonban előidézte az a körülmény, hogy a kormány által tervezett és az előirányzatnál számításba vett rendszabályok még eddig a törvényhozás szentesítéséig meg nem nyerték; ezért opportunitások sora és mértéke szerint tekinteteket vettek és a mennyiben elfogadásra ajánlottak, számításba is vették ugyanazok a bizottság által, de mint az államháztartás aktív tényezői, magába a mérlegbe fel nem vették azokat, hanem ennek lezárása után, mint esetleges fedezetül tényezőket, a mutatkozó hiány fedezetül soroljuk azokat fel. Erjünk itt a földterhermentesítési kötvények törlesztésére, valamint a kereseti és szállítási adóra, továbbá az ásványolaj vámilletékeire és végül: az aranyban kamatozó, törlesztési államkölcsönök törlesztési hiányának fedezésére vonatkozó előterjesztéseket.

Magá a költségvetés sok lényeges változást szenvedett az 1880. évi államköltségvetésben a kiadások a következők:

a) Rendes kiadások összege:	245.340,656 ft
b) Átmeneti kiadások összege:	446.655 ft
c) Beruházások összege:	7.882.351 ft
Összes kiadás:	253.669,662 ft
Bevételek:	
a.) Rendes bevételek összege:	232.419,367 ft
b.) Átmeneti bevételek összege:	3.430,927 "
Összes bevétel:	236.350,294 ft
Mérleg. Összes kiadás:	253.669,662 ft
Összes bevétel:	236.350,294 "
Hiány 17.319,368 ft	

Levonván az ásványolaj vámilletékének felmentéséből várható

Hiány	1.800,000 frtot.
Ehez adva a rendkívüli közpénzügyi kiadást	15.519,368 ft.
Összes hiány ezen előirányzaton a következő változtatást tette:	18.091,368 ft

A pénzügyi bizottság ezen előirányzaton a következő változtatást tette:

A rendes kiadásokból töröltetett.

I. Fejezet. Horvát-Szalva országok belbiztosítási szülleténél

XVI. Fejezet. Pénzügyminiszteriummal és pedig:

15. czim. Bélyegnél

16. czim. Jogilletékek és dijaknál

18. czim. Ut- és hidvámmal

XVIII. Fejezet. Földmívelés, ipar- és kereskedelmi miniszterium:

3. czim. A gazdaság különböző ágai emelésére

XX. Fejezet. Igazságügyi miniszteriummal

6. czim. Királyi főügyészségek

Rendes kiadásokban összesen

A rendes kiadások emelve lőnek:

VII. Fejezet. Állami adósságnak:

2. czim. Földterhermentesítési adósság

3. czim. Szülletészmaváltság

XVI. Fejezet. Pénzügyminiszteriummal

uj (14) czim alatt felveendő a foygasztási adó visszatérítések felosztásából Magyarország terhére eső

és 23. czim. Állami jászágok

Rendes kiadások emelése összesen

A tmeneti kiadásokból törölve:

V. Fejezet. Vallás- és közoktatási miniszteriummal

Átmeneti kiadások emelve:

IV. Fejezet. Földmívelés, ipar- és kereskedelmi miniszteriummal

Beruházásokból törölve:

II. Fejezet. Közmunka- és közlekedési miniszteriummal

A kiadások összesen:

apasztra

Végeredményképen kiadások emelve

Bevételek.

Rendes bevételek apasztra

V. Fejezet. Pénzügyminiszteriummal és pedig:

1. czim. Földadónál

2. czim. Házadónál

3. czim. Keresetadónál

10. czim. Vasúti és hajózási szállítási használati utáni adó

11. czim. Tekeasztalokért és játékhehelyiségekért fizetendő adó

14. czim. Hadmentességi díj

18. czim. Adóhátralékoknál

19. czim. Szeszadónál

23. czim. Czukoradónál

27. czim. Bélyegnél

29. czim. Dijaknál

31. czim. Ut-, hid- és rév-vám

46. czim. Állami vasutak, gégygyár és diósgyári vasgyár tiszta jövedelménél

VII. Fejezet. Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium:

3. czim. Állami lótenyész intézetek

Rendes bevételekben összesen.

Rendes bevételek emelve:

I. Fejezet. Államadósságoknál. I. czim. Szülletészmaváltság

V. Fejezet. Pénzügyminiszteriummal és pedig:

12. czim. Nyereményadó

24. czim. Foygasztási adó visszatérítések felosztásából

Ber des bevételekben összesen

Átmeneti bevételek apasztra:

II. Fejezet. Pénzügyminiszteriummal

A bevételekből töröltetett

A bevételek emelve lőnek

Végeredmény a bevételek lezsalítása

A kiadásoknál végeredmény emelés

A bevételeknél végeredmény (a szállítási és keresetadóból várható bevételek függőben tartásával) lezsalította

vagyis: a pénzügyi bizottság megállapodása szerint a kiadások a következők:

a) rendes kiadások összege

b) átmeneti kiadások

c) beruházások

összes kiadás

Ehez jó a kormány előirányzata szerint rendes közpénzügyi kiadás

Lesz a kiadás összege

Mint hogy a fedezet a bizottság megállapodása szerint lenne

a hiány

Ehez adva a rendkívüli közpénzügyi kiadásokat a kormány előterjesztése szerint

az egész hiány

lesz, tehát 9.391.423 frttal nagyobb, mint a meny-nyi a kormány által előirányozva lón. Ennek oka, mint a fentebb elősorolt változások bizonyítják, az hogy a bizottság az előirányzóból kihagyta mind-azt, a mi a kormányának a törvényhozás által meg helyben nem hagyott terveire lón alapitva.

De mint hogy a bizottság ezeket már letárgyalta és azoknak némelyikét fedezetül használtat ajánlja is; a mérleg lezárása után reflektál azokra is. Itt első sorban emeli ki azt a körülményt, hogy a kormány azon előterjesztéseit, melyek alapján a szülletészmaváltság és földterhermentesítési kárpótlás törlesztését tetemesen csökkentette volna és ezeket nem fejezték be és így megállapodásuk alapján a közpénzügyi költségeket előirányzatuknál végelegesen összegben felvenni nem lehet. Tehát az összegek még változtatás szüvenhetnek.

Ezzel kapcsolatban kell megemlítenünk azt is, hogy a kormány előirányzatába fedezetül részünkre az ásványolaj fejében 1.800.000 ft volt felvéve. Ez a magyar költségvetésben külön fedezetet nem képezhet, mert a közpénzügyi kiadások fedezetül szolgál; és így eltérve attól, hogy most már az idő előrehaladására és ennek életbe lépésénél még várható késedelem nem jösofit fel arra, hogy ez és ezimen a mi részünkre ily összegben számítsunk fedezetre; az csak a közpénzügyi terhekhez való hozzájárulásunk quótáját foghatja az előirányzott összegnél kisebb tenni, a minnek jó hatását költségvetésünk mérlege is érezeni fogja ugyan, de erre való utalásnál kivül egyebet most nem tehetünk, és így külön fedezetet és ezimen elő nem irányozhatunk. A minthogy a kormány szándéka sem volt egyéb a mérleg lezárása után felvett ez összeggel, minthogy rámutasson és ezimen a közös háztartás terheiben reánk váró új fedezetre.

A kormány a fedezetbe a keresetadó címén 800.000 frtnyi emelést azon törvény alapján vett fel, melyben az adó némely tételeinek emelését indítványozta. Minthogy azonban maga a pénzügyminiszter ur ugy nyilatkozott a bizottságban, hogy az ország jelen helyzetében ennek a költségvetés igénybe vételéhez nem ragaszkodik a bizottság ezt is kihagyta azon fedezeti források közül, melyeket a t. képviselőháznak ajánlta.

Ugyanez áll az ut- és hidvám címén. A kormány előirányzatában felvett 460.000 forintnyi összegről, mert maga a pénzügyminiszter kijelenté, hogy ez adómentet az alkalommal a kormány is kihagyja kivánja a fedezetből, mert az előterjesztés alakban a közlekedési bizottság azt elfogadhatónak nem tartja és annak más alakban betértesztése a kormány nézete szerint is az idő rövidsége miatt nem lehetséges.

Azonban van a kormány előterjesztései közt három pénzügyi javaslat, melyek mint realizálható fedezeti tényezők figyelembe veendők és mint ilyeneket — az illető törvényjavaslatok alapján — elfogadásra is ajánlja azokat a bizottság a t. képviselőháznak. Ugyanis a megfelelő törvényjavaslatoknak törvényerőre emelkedése esetén:

1. a vasúti és gőzhajózási szállítási használati után adóból annak emelése folytán csak hat havé érvény mellett is számíthatni

2. a földterhermentesítési kötvények törlesztésére a kibocsátandó 5%-os papírpénzadók kötvényekből

3. az államkölcsönök törlesztésének évi járadékai fedezésére kibocsátandó aranyjárdék kötvények után

és három tételben tehát

fedezet állana rendelkezésre, a mi a fentebb feltüntetett összesen

hiányt leapasztaná

Ennek fedezésére egyfelől a törvényhozás által megszavazva van az 1879. II. trvez. alapján kibocsátott 400 millió aranyjárdékú felmaradt 15 millió.

A fedezet másik részét a vasúti beruházási kötvények képezik, melyek 11 milliónyi összegben az állam birtokában vannak; kamatjuk, mint a társulatoknak adandó előleg a költségvetésbe fel van véve és a vasúti papírok kedveltségé mellett most előnyös értékesítésükre annyival több kilitást van, mert azok ezimtelése az egyes vasutársulatok közt létrejött megállapodás folytán végleg megállapítottat és a pénzügyminiszter által bizalommal fogadható formát nyert.

Ezekhez járul még az a körülmény, hogy a kormány nyilatkozata szerint a mult év 32 mil-

iónyi jelentékeny pénztári készlettel zárult le és így a folyó évben, a netalán kedvezőtlen esélyekkel szemben az előre látható más természetű nagyobb mérvű kiadások fedezésére sem kell újabb fedezetül gondoskodni.

Fentebb érintett előre látható kiadásaink pedig, melyekről a költségvetés nem gondoskodik a következők:

1. A Dunaszabályozás költsége; az e címén előirányzott (350.000 frtnyi) összeget a bizottság a költségvetésből kihagyta, hogy a végleges tervekkel kapcsolatban állapították meg azok költsége. E címzen még az idén nagyobb mérvű kiadásra lesz szükség.

2. A soroksári gát átalakítására körülbelül 1 millió lesz szükség.

3. Az alsó Tiszánál történő nagyobb mérvű szabványozási munkálatok tetemes költséggel fognak járni.

4. Szeged új építésével és újabb rész eleni biztosításával járó kiadás szintén számításba veendő.

E költségek hogy mily mérvben fognak az évet terhelni, azt még most megállapítani nem lehet; de hogy használatlan és nagymérvű kiadásokat képeznek, az bizonyos és azért államháztartásunk folyó évi viszonyainak mérlegelésénél ezek felmentése nem mellőzhető. Egyszermind ismételve megjegyezzük azt is, hogy a fentebb kijelölt fedezet elégséges lesz e költségek ez évi fedezésére is.

Államháztartásunk eddigi viszonyaihoz képest az anyag még az is kedvező helyzetnek mondható, hogy a folyó évi hiány fedezése végett az eddig kibocsátott értékpapirokon kívül újabb kibocsátáshoz folyamodni nem kell. Köszönhetjük ezt az államháztartás rendezése körüli állhatatos erőfeszítésk mellett irántunk bizalommal viseltető pénzpiac kedvező hangulatának, mely lehetővé tette a 157 millió kölcsön akadálytalan konverszióját és állam-papíroknál új mérvű emelkedését, hogy a mult évi hiteloperaciókra szánt összegből jelentékeny összeg maradt a folyó évre is.

De helyzetünk e javulása csak viszonylagos és időleges, mert államháztartásunk hiánya most is jelenléte, sőt nem érték el azt a célt sem, mire első sorban kell törekednünk, hogy t. i. a rendes kiadások és bevételek egyensúlyban legyenek. Mert az általunk felállított mérleg szerint csaknem 20 millióval tünik fel a rendes kiadások és bevételek közti hiány; de még akkor is, ha e mérlegbe felvesszük (mint lehet is) a közpénzügyi kiadások csökkentésére ható petroleumvámtervezett jövedelmét és a szállítási vesztesük is egész évi hatálytalv a szállítási adó felmentését és az államadósságok törlesztésére kibocsátandó fedezetet, (mint után a törlesztési viszonyaink közt nem lehet a rendes kiadások feladata) akkor is még a rendes kiadásokból csaknem 10 millió marad fedezetlenül, a mi mindenesetre megszüntetendő abnormis állapot.

De másfelől el kell ismernünk azt, hogy sem a nemzetgazdasági helyzet, sem a nagy mértékben fokozott egyenes adók a bevételeknek ugyan egyenes adókkal vagy a régieknek emelésével való fokozását ez idő szerint meg nem engedjük; sőt általában a nemzetgazdasági erőnek minden nagyobb esapásoktól menteknek kell lenniök és tovább fejlődésben részesülniök, hogy a bevételek további fokozódását várhasuk. Ennek tudata meg látszik a kormány előterjesztésén is, mert míg egyfelől az ország anyagi helyzetére való tekintettel az egyenes adók eredményének előirányzatát, némely adónemeknél lezsalította, a bizottság ezen meg túlmenve a pénzügyminiszter hozzájárulásával még nagyobb mértékben lezsalította le a bevételek előirányzatát. Ugy más felől a földmívelés és ipar-nemek ágának fejlesztésére, habár szűk pénzügyi viszonyainkhoz mért, de mégis az eddigieknél jelentékenyebb összegben van az előirányzatba felvéve. A bizottság nem kíván bővebben foglalkozni az e ténre való további teendőkkel, mert a t. képviselőházzal egy másik bizottsága most is a feladatval van megbízva és épen azért hivatkozott pénzügyi helyzetünk rövid fejtegetésének folytatására.

Es úgy találja, hogy az adóforrások közül, ha már az államháztartás rendezése további jövedelmi fokozásokat tesz szükségessé, a foygasztási adók vannak legkérdésbő kihasználva. Nem teszi ez azt, hogy a termelési adó azon foká, mely most terheli: ezukor, sőr és szeszgyárainkat elég nagy és terhes ne lenne, de igenis azt, hogy ezek kimelése mellett a foygasztási ezekben vagy más foygasztási ezikkelben bizonyos mértékben és formában még képezhető adó tárgyat. Sokkal mélyebbre ható e kérdés, sokkal több megfontolást igényel, hogy sem most már e tekintetben határozott véleményét nyilvánítani akarnánk; e kérdésnél meg az Ausztriával való nemzetgazdasági kapcsolatunkra és versenyképességünkre is szorgos figyelemmel kell lennünk; épen ezért ez alkalommal csak azt kívánjuk kijelenteni, hogy

a bizottság kívánatosnak tartja, miszerint az államháztartási hiány kisebbitése céljából a foygasztási adók teljesebb kihasználására figyelem fordítassék; miért is szükségesnek véli azt, hogy a kormány mielőbb foglalkozzék azon kérdéssel: lehet-e s mi módon eszközölni azt, hogy a foygasztási adók, esetleg az adózási rendszer módosítása útján is, jövedelmözübbékké tétessenek.

Nem bír ugyan közvetlen aktualitással ez öhanjunk de midőn államháztartásunk jövőjére gondolunk, lehetetlen, hogy ez irányban is fel ne keltsük a kormány és a közvélemény figyelmét. — Azonban oklva az eddigi tapasztalatokon, épen nem szándékozunk habár csak a közel jövő pénzügyi rendszabályaira nézve részletes és határozott tervezet kifejtésébe becsútkozni vagy ilyent provokálni, mert a czél, melyre mindnyáján törekzünk, államháztartásunk rendezése tekintetében sokkal világosabb, kényseribb határu; de egyszerűen sokkal inkább ki van téve a nemzetgazdasági és pénzügyi esélyeknek, hogy sem jó előre egyebet, mint a folytonos törekvést és minden eshetőségekkel szemben való idő- és czelszerű gondoskodást, erőfeszítést meg-terti. Különösen pedig a rossz termékek következtében épen nincs most abban a helyzetben a nemzet, hogy anyagi helyzetére most egy messze kiható pénzügyi tervet lehetne építeni. Lehetőség összehúzni kiadásainkat, megenni a fejlődésre nélkülözhetetleneket és iparkodni érvől-évre csökkenteni a hiányt; ez az, mi most tehetünk és ennek — a mennyire most lehetséges — az 1880. évi előirányzat, a pénzügyi bizottság nézete szerint, megfelel.

A költségvetés tárgyalása közben részben korábbi határozataival kapcsolatban a bizottság több reformkérésre is kiterjesztő figyelmét. A mult évi határozatok közül a nyugdíjtörvény elkészítésére vonatkozólag a pénzügyminiszter ur a kormány névében kijelenté, hogy az készületben van, de a kormány még nincs azon helyzetben, hogy azt a képviselőházzal elő terjeszthesse. Ennek folytán a bizottság fentartja korábbi, a képviselőháznak megfelelő határozatát.

Az állami számvitel és számvétség szervezete vonatkozó, már több év óta megújított határozatra nézve kijelenté a pénzügyminiszter ur, hogy az államszámvétség szervezete vonatkozó törvényjavaslat már elkészült és azt a kormány névében, a foygasztási és a miniszterium közti függő kérdés elintézésével rövid időn benyújtja a t. háznak. A mi pedig az állami számvitel kérdését illeti, e tárgyban is készült egy javaslat, de az még átdolgozást igényel. A bizottság e válaszokat tudomásul vette.

Az adókiütés és beszedés, valamint az illetéktizsábás körüli panaszok ismételtelen beható vita tárgyat képezek egy a bizottságban, mint a t. képviselőházban. Most már a pénzügyminiszter ur kijelenté, hogy az illetéktizsábás és bélyegtervény reformálására még az illetéktizsábás alatti törvényjavaslatokat terjeszt be a háznak; gondoskodik az adókiütés és beszedés körüli visszahátrékok megszüntetéséről és így a bizottság a kormány ígéreteinek beváltását várva, erre vonatkozó határozatainak megújítását szükségesnek nem tartja.

Ezzel kapcsolatban beható vita tárgyat képezte az idén is a közigazgatási bíráskodás és a pénzügyi bíráskodás kérdése is. Minthogy pedig a közigazgatási bíráskodás nagy reformja sokkal több előmozdítást és időt igényel, hogy sem a pénzügyi adminisztráció terén szükséges jogbiztosítókat annak létesítésével feltétlenül összekötni kellene, és minitán nem kívánók, hogy ezt addig is néltülözze a közönség, hogy ezt addig is utasítsa a kormány, hogy esetleg még a közigazgatási bíráskodás kérdésének megoldása előtt is készítsen javaslatot a pénzügyi bíráskodás önálló létesítésére céljából.

A bizottság kebelében többször felmerült a folyó évi költségvetés tárgyalása alkalmával pedig több ízben megemlítetvén a költségvetés átalános megbeszélésének alkalmával tüzetesebben is megvitatta lón az a kérdés, hogy tekintettel a pénzpiac kedvező helyzetére és a közmunkák szükségére is, nem kellene-e azon miniszteriumok, hivatalok és intézetek állandó elhelyezéséről gondoskodni, melyek most czelszerűtlenül aránylag drága bérházakban vannak elhelyezve: sőt felmerült egy országháznak hosszú időre különben sem használható szükségére is; a bizottság beható eszmecsere után abban állapodott meg, hogy kérje a t. képviselőházat: utasítsa a kormányt, hogy az állandó elhelyezés igénylő miniszteriumok hivatalok és intézetek számára szükséges épületek megszerzésének, illetőleg építésének terveit készítse elő, tekintettel a pénzpiac helyzetre és azon körülményre, hogy az illető hivatalok vagy intézetek állandó elhelyezésére e czéllal igénybe veendő összeg törlesztésekkel együtt nagyobb évi költségbe ne kerüljön, mint azon házbérlés, mely megfelelő ezimen költségvetésünkbe fel van véve; másfelől pedig azon óhaját fejezi ki a bizottság, hogy a kormány foglalkozzék egy országház építése tervének előkészítésével, hogy ez a különben is hosszabb időre terjedő építkezés idejében létesüljön.

A bizottság azt hiszi, hogy ez alkalommal gyakorlati és az ország — rendjüket ideiglenesen rossz — anyagi helyzete által korlátozott feladatát kimeríté az által, hogy a költségvetés egyes fejezeteit, ezimelt és rovatait az egyes társzakkál tüzetesen indokolta és itt csak a fennebbi általános szempontokra szorítottuk. Kelt Budapestben február 8-án 1880. Ordáry Pál s. k. az állandó pénzügyi bizottság elnöke. Hegedűs Sándor s. k. az állandó pénzügyi bizottság elnöke.

Mérleg.

Rendes kiadások összege: 217.443,359 ft.

Rendes közpénzügyi kiadás: 31.156,881 "

Átmeneti kiadások: 502,353 "

Beruházások: 7.532,351 "

Kiadás: 256.634,944 ft.

Rendes bevétel: 228.797,007 "

Átmeneti bevételek: 2.927,146 "

Összes bevétel: 231.724,153 ft.

Kiadás összege: 256.634,944 "

Hiány: 24.910,791 ft.

Ehez adva rendkívüli közpénzügyi kiadás címén

2.512,000 forintot.

Összes hiány: 27.422,791 ft.

minitán az önygydíjazás intézménye csupán kölcsönös biztosítás elvein alapulván okserény és igazságosan, annál fogva, nehogy a közbizonyosság rovására egyesek és épen a vagyonszállás maguknak az egyesület és épen a vagyonszállás terhére illetéktelen előjogokat alkothassanak: — figyelembe veendő alapvető indítványozza, hogy tekintet nélkül a korra, oly osztályok alkotassanak, melyeknek egyesületileg megállapított összegei a befizetések számlái szerint szabassanak meg. — Az egyesület vagyonának kezelését szerződésileg egy tekintélyes hazai pénzintézetre bízná.

Gr. Lónyay M. ez utóbbit igen természetesen tartja, hogy a biztosítás ügye előnyösen egy tekintélyes intézetre bízzák. A mi a befizetési részleteket illeti, azt hiszi, hogy az alapsabályokban nem sok az indítványtól való eltérés.

Szepszessy (grf. Forgách tisztje Csegeről.) A főúri osztály részéről való hozzájárulás nélkül nem hiszi, hogy a létesítendő egyesület fenntartható legyen. Ezt kívánna tehát előbb megnyerni. A segélyegylet alakítását szükségesnek látja most: de a nyugdíj-egylet alakítása és a tervezet oly fontos, hogy a legalaposabb megfontolást igényli. Kívánna szólni az országos segély megnyerését is, nem pénzben hanem az által, hogy a gazdatisztek állása törvényhozással szabályoztassék. (Eljénzés.) Czelszerű volna hogy a nyugdíj egyletnek a törvényhozás imperatívus rendelkezéssel a nyugdíj-egyletnek a gazdaszisztek és földes urak egyaránt hozzájárulni kötelesek, a mint van ez a népnepvölgy egyleténél. A czél ugyanaz, ezek a szellemi, mi az ország anyagi talaját műveljük. Azért a szervezést addig figyelműben kívánna tartatni, a mig a földesuri osztály hozzájárulása nincs biztosítva. Ha a megalkalulás után várók ezt mondja szólni, a nevezett osztály mintegy mellőzve látta magát a szervezésnél, holott így reményli, miszerint a földesurak nagyobb számmal lépének be az egyesületbe, mint pártolók.

Wagner László most osztja e nézetet, mert oly kedvező alkalom, oly tömeges együttüledet nem sikerül egyhamar létrehozni. Nem tartja azt sem opportunussnak, hogy a földrajzi és gazdasziszti osztály elküldetésék.

Szepszessy kijelenti, hogy ő épen az együttműködést hangsúlyozza.

Práf Perenz (Salgó-Tarján.) Első sorban a nyugdíj-egyletet kívánna megalakítani, s csak aztán a segély-egyletet, a mely — ha a nyugdíj-egylet megalakul, mintegy el is maradhat; kevesebb lesz legalább a tere egyelőre.

Gr. Lónyay Menyhért, Szepszessy beszédére megjegyzi, hogy igaz, hogy a birtokos osztálynak is reszt kell venni e mozgásban s ő mint birtokos, ime jelen is van, s részt vesz abban. A dolgot menetere elől, hogy először is alakulni kell, aztán terti adni a birtokos osztálynak is, mert annak is érdekében áll, ha az önségely, kölcsönös támogatás által könnyítve lesz a birtokoson, a melyben nem egyedül neki kell eltarítani a szolgálatra képtelen gazdatisztek. — Ily módon a tagok rendesek (a gazdatisztek és érdekesek) és pártolók (a birtokosok). — Ez lesz a gyakorlati alap, a melyen létesíteni lehet az egyesületet. A kivételre nézve kívánna, hogy alakuljon meg az egyesület, ejtse meg a választásokat s ezek közt tartson fel egy bizonyos helyet a pártoló tagok részére. Indítványozza egyuttal, hogy az országos gazdasziszti egyesület indítsa meg a maga kebelében ez iránt a mozgalmat. Szóltak még Melly Hevessy és Lipovniczky.

Általánosban így elfogadtatván a segélyegylet vonatkozó alapsabálytervez

